

Land	Norge
Domstol	Buskerud tingrett
Parter	Fell Technology AS mod Geta AS
Dato for afgørelse	25. juni 2024
Afgørelsestype	Dom
Status	Ukendt
Dato for publicering i domsdatabasen	9. januar 2025
Omtalt i It-kontraktret, 2. udgave	Ikke omtalt
Gengivet fra	Buskerud tingretts domsbog

BUSKERUD TINGRETT

DOM

Avsagt: 25.06.2024 i Buskerud tingrett, Drammen

Saksnr.: 23-181317TVI-TBUS/TDRA

Dommer: tingrettsdommer Oddbjørg Angell

Saken gjelder: Heving av kontrakt og erstatning

Fell Technology AS

Advokat Lene Homstvedt

mot

Geta AS

Advokat Odin Breidvik

DOM

Saken gjelder krav om rettmessig heving av kontrakt og restitusjon/erstatning, og motkrav om betaling av ubetalte fakturaer og avtalt lisens.

Framstilling av saken

Fell Technology AS («Fell») er et internasjonalt selskap med hovedkontor i Drammen. De utvikler teknologi innen maritime- og landbaserte tjenester og produserer elektronikk osv. Det mest kjente produktet er Waterguard, som stopper vannlekkasje i bygninger.

Geta AS («Geta») er et internasjonalt IT-konsulentselskap med hovedkontor i Oslo, som tilbyr e-handelsløsninger til bedrifter. Geta har utviklet en «out of the box» løsning som består av et system for henholdsvis produktinformasjon, ordrebehandling og nettbutikk. Disse knyttes sammen gjennom en serviceplattform som samler informasjon og sørger for flyt mellom de fire komponentene.

Fell tok i 2021 kontakt med Geta for å etablere en e-handelsløsning for sin virksomhet. Etter inngåelse av en rammeavtale 9. mai 2021, ble Fells virksomhet og behov kartlagt gjennom en innsiktstudie under rammeavtalen. Getas innsiktsrapport forelå 13. august 2021. Her ble Fell anbefalt å implementere systemer for henholdsvis produktinformasjon, ordrebehandling, nettbutikk og serviceplattform. Partene inngikk arbeidsordrer for hvert system, og arbeidet startet opp fra september 2021. Systemene var utviklet av Geta og skulle tilpasses Fell blant annet ved at konkret og spesifikk informasjon for deres produkter ble registrert. Overordnet dato for levering ble satt til starten av Q3 2022.

Høsten 2021 avtalte partene tilleggsarbeid som inkluderte opprettelse av tre nye nettsider for Fells virksomhet. Våren 2022 ble det inngått ytterligere to arbeidsordrer som omfattet å leie en konsulent fra Geta og så et kjerneteam på fire til seks konsulenter.

Den 29. juni 2022 valgte Fell å nedjustere ressursbruken fra Geta, og samtidig ble arbeidsordren om kjerneteamet sagt opp. Partene hadde en dialog videre. Den 14. oktober 2022 meldte Fell at Geta skulle stanse alle arbeider for Fell umiddelbart, og opplyste at Fell vil komme tilbake med krav overfor Geta. Fell hevder at de hevet alle avtaler med Geta rettmessig i oktober/november 2022, noe Geta bestrider. Det var en korrespondanse mellom partene videre fremover mot våren 2023, men de ble ikke enige om en løsning.

I Fells prosessvarsel av 7. juli 2023, er det gjort gjeldende at Geta i vesentlig grad har misligholdt rammeavtalen og inngåtte arbeidsordrer. At Geta har fakturert kr 5 421 384 uten at Fell har fått overlevert noen komplette leveranser. At tidsfrister er vesentlig oversittet, at det er vesentlige mangler ved det som er levert og at estimert kostnad i betydelig grad er oversteget. Fell krevde primært heving av avtalene og restitusjon/

erstatning, subsidiært erstatning/prisavslag for forsinkelser og mangler ved leveransene fra Geta. Geta tilbakeviste samtlige anførsler. Partene lyktes ikke å bli enige om en minnelig løsning til tross for at tilbud ble fremsatt fra begge sider.

Ved stevning av 4. desember 2023 reiste Fell søksmål med krav om heving av inngåtte kontrakter og tilbakebetaling av kr 4 824 679 fra Geta, at Geta krediterer ubetalte fakturaer på kr 596 923, at Geta erstatter Fells lisenskostnader med kr 1 700 000 og erstatter Fells eget arbeid med kr 1 170 000.

Geta innga tilsvaer 1. februar 2024, med krav om frifinnelse. Geta reiste motkrav for betaling av utestående fakturaer og erstatning for plattformlisenser med en samlet øvre ramme på kr 1 477 000. Fell tok til motmæle i tilsvaer 20. februar 2024 med krav om frifinnelse for motkravet.

Rettsmekling ble gjennomført i Drammen tinghus den 7. mars 2024, uten at en minnelig løsning ble oppnådd.

Hovedforhandling ble holdt i Drammen tinghus den 3. til 6. juni 2024. Partene møtte og avga forklaring. Det ble ført 12 vitner, avspilt videoer og fremlagt dokumenter slik det framgår av rettsboken.

Saksøkeren – **Fell Technology AS** – har gjort gjeldende:

I 2021 ønsket Fell å investere i nye IT løsninger i et forsøk på å effektivisere og forenkle en rekke handlinger i forbindelse med nettbutikk, nettsider og produktinformasjon, samt digitalisere ordrehåndtering for å forbedre servicegarden. Fell var i kontakt med flere leverandører, og valgte Geta. En del av formålet med engasjement av ekstern aktør til implementering av et nytt system var å få levert et helhetlig ferdig produkt som ville bli fortløpende holdt oppdatert og vedlikeholdt.

Partene har inngått rammeavtale for kjøp av løpende konsulentvirksomhet. Det er fastsatt pris og den regulerer misligholdsbeføyelser. Formålet med arbeidsordre 1 var å gi Geta tilstrekkelig innsikt i Fells virksomhet og gi Geta tilstrekkelig kompetanse om Fell til å kunne anbefale et nytt helhetlig IT system for Fell som ville imøtegå Fells behov. Geta fikk oversendt mye informasjon. Det ble avtalt at innsiktsrapporten skulle leveres fra Geta til Fell før fellesferien i 2021, men den ble ikke oversendt før 13. august 2021. Fell bestrider ikke at arbeidsordre 1 er oppfylt ved at innsiktsrapporten er levert, men Fell har ikke fått noe av verdi slik dette utviklet seg videre. Innsiktsrapporten er en del av avtaleverket.

Geta foreslo implementering av et helhetlig nytt system som besto av fire «out of the box» systemer som Geta allerede hadde ferdig utviklet. At det var avtalt MTV, mener Fell ikke

har stor betydning. Det var uansett et helhetlig system som skulle leveres, og det skulle brukertilpasses av Geta til Fells behov.

Avtalene som ble inngått er regulære kjøpsavtaler hvor Fell har ansvaret for å betale kjøpesummen og Geta påtok seg en resultatforpliktelse for totalløsningen.

Det fremgår klart av innsiktsrapporten at systemene for det alt vesentligste ikke kan fungere som fire separate systemer, men at systemene var avhengig av hverandre for å fungere som ett system.

Fell aksepterte leveranse og implementering av de systemene Geta foreslo, og det ble inngått fire nye arbeidsordrer i september 2021. Totalt skulle den avtalte leveransen ha en kostnadsramme for Fell på maksimalt kr 2 970 000 inkl. mva. I tillegg ble det avtalt i arbeidsordre 6 at Geta skulle utføre arbeid opp mot Fells nettsider Fell Marine, Waterguard og Fell Teck. Geta benyttet 185,5 timer på dette arbeidet, som ble akseptert av Fell. Etter dette skulle den totale kostnaden være kr 3 283 031 inkl. mva.

I tillegg til estimat vedrørende tidsbruk, er det estimert tid for leveranse i innsiktsrapport og arbeidsordrer. I hovedsak skulle de enkelte leveranser skje i slutten av 2021 og starten av 2022, med «full launch» i begynnelsen av Q3 2022. Fell anfører at ingen komplette systemer er levert innen mai 2022 til tross for at Fell jevnlig purret på status på prosjektet. En eventuell leveranse i september 2022 er svært mangelfull, blant annet fungerte ikke konfigurasjonen mellom PIM og OMS. Det var umulig for Fell å legge inn informasjon fordi PIM var beheftet med flere feil. Fell har heller ikke godkjent overlevering av noen systemer. Det er ikke bevist at leveranse faktisk har skjedd. Geta har bevisbyrden for dette.

Geta var klart i forsinkelse med sine leveranser, og Fell hadde absolutt deadline for levering av det helhetlige systemet til august 2022 da leveranse fra Geta skulle benyttes i forbindelse med Fells inngåtte samarbeid med DNB (forsikring). Da Fells deadline nærmet seg og ingen leveranser var skjedd, besluttet Geta å sette flere ressurser på prosjektet i et forsøk på å levere systemene innen den absolutte deadlinen. I den anledning ble arbeidsordre 7 inngått i begynnelsen av mars 2022. Fell anfører at tillegget til arbeidsordre 7 ikke er inngått mellom partene, og at retten må se bort fra den. Den er ikke signert av Fell.

Arbeidsordre 8 ble laget i april 2022, men først signert i juni 2022. Ansvaret for å styre prosjektet ble flyttet fra Geta til Fell. I ettertid ser Fell at Geta har opptrådt illojalt, og at innholdet strider med rammeavtalen som blant annet krever avrop.

Fell mener DNB-pilot ikke har noe med arbeidsordre 8 å gjøre. At DNB-pilot står i dokumenter skyldes at Fell hadde fokus på å få dette i havn. DNB-pilot var kun et samarbeid mellom Fell og DNB. At DNB-pilot gikk live i oktober 2022 har ingen ting med

Getas leveranse å gjøre. Det var på Fells egen landingsside at informasjon om kunden kom inn fra DNB. Først da er det systemet til Geta som involveres, ved at ordre legges manuelt inn i Omnium, men det fungerte ikke.

I mai 2022 hadde Geta fakturert kr 4 546 125, og videre fakturerte Geta kun på arbeidsordre 7 og 8. Totalt har Geta fakturert kr 6 776 999. På bakgrunn av den betydelige faktureringen, ble oppdraget i juni 2022 redusert fra Fells side. Dette for at Fell skal ha noe kontroll over arbeid og fakturering fra Geta sin side. Fell gjorde det samtidig klart at timer benyttet etter 1. september 2022 skulle avklares og godkjennes av Fell/Røine. Likevel fortsatte Geta arbeidet og videre fakturering overfor Fell. Fell har derfor ikke betalt de fire fakturaene på samlet kr 755 000 for september og oktober 2022.

Etter mottak av fakturaer fra Geta 30. september 2022, reagerte Fell og ba Geta stanse alt arbeid umiddelbart og opplyste at samarbeidet med Geta vil stanses og at Fell vil vurdere neste steg, og at Fell vil komme tilbake med krav overfor Geta. Fell forsøkte å løse saken i minnelighet. Da Geta ikke ville det, varslet Fell erstatningskrav med tilbakebetaling av det fakturerte og betalte samt øvrige kostnader i forbindelse med avtaleinngåelsen. Da de ikke kom til enighet oversendte Fell prosessvarsel 7. juli 2022.

Fell har rettmessig hevet avtalene i sine e-poster fra 3. oktober til 9. november 2022. Det er gitt klar og tydelig hevingserklæring innen rimelig tid.

Fell anfører vesentlig mislighold av avtalen fra Geta sin side. Fell oppfattet at arbeidsordre 8 var en videreføring av arbeidsordre 2-6 som ble bestilt i september 2021, og det er vesentlige mangler på grunn av forsinkelse og vesentlige kostnadsoverskridelser. Det anføres at Fell ikke har fått noen leveranse fra Geta. Derfor er det ikke noe Fell skal tilbakelevere i hevingsoppgjøret. Geta må tilbakeføre det Fell har hatt av kostnader som følge avtalene partene har inngått. Subsidiært anføres at det som er levert er mangelfullt.

Geta har fakturert Fell totalt kr 6 776 999, og Fell har betalt kr 6 021 999 uten å ha fått avtalte leveranser. Derfor kreves kr 6 021 999 tilbakebetalt. I tillegg kreves det at Geta krediterer de ubetalte fakturaene på til sammen kr 755 000.

Som en direkte følge av inngåtte avtaler med Geta, har Fell betalt for lisenser og medgått tid til både Omnium AS og InRiver AB. Fell har inngått avtaler med Omnium og InRiver med bindingstid på 36 måneder, som tilsvarer kr 2 160 000. I tillegg har Omnium fakturert Fell for medgått tid med kr 206 247. Disse kostnadene kreves erstattet med kr 2 366 247. Fells egeninnsats i forbindelse med arbeid Fell har hatt som en direkte følge av inngåelse av avtale med Geta, kreves dekket med et skjønnsmessig beløp på kr 1 170 000.

Vedrørende Getas anførsel om at Fell er skyld i forsinkelse, anfører Fell at Geta ikke har fulgt avtalens krav til varsling og endringer. Alt som bestilles av Fell skal Geta varsle om

med unntak for de tre nettsidene. Geta skulle varslet Fell om endringer de selv mener var nødvendig. Endringer skal være skriftlig og undertegnet av begge parter. Geta har ikke varslet Fell om at betalingsløsning var essensielt å få på plass.

Subsidiært anfører Fell at samtlige vilkår for å kreve erstatning er oppfylt. Det foreligger ansvarsgrunnlag i form av forsinkelse og at Fell ikke har fått det avtalte levert. Subsidiært anføres at det som er levert er mangelfullt.

Fell ga Geta mulighet for å rette, ved at Geta i april/mai 2022 fikk sette flere ressurser på prosjektet slik at det skulle ferdigstilles. Resultatet ble kun at Geta overfakturerte Fell med nær 3 millioner kroner, uten å klare å ferdigstille prosjektet og uten at noen av de avtalte systemene ble levert.

Fell skal ha erstattet det økonomiske tapet som Fell har lidt som følge av inngåelse av avtaler med Geta. Fells økonomiske tap er beregnet til kr 9 558 246. I tillegg kreves at faktura nr. 11318, 11319, 11431 og 11432 med til sammen kr 755 000 krediteres. Fells økonomiske tap står i direkte årsakssammenheng med inngåelse av avtaler med Geta.

Getas motkrav:

Fell anfører at kostnader for lisensplattform som Geta krever erstattet ikke har utgjort en direkte kostnad for Geta, men tapt inntekt for Getas egen lisens. Geta har ikke lidt et økonomisk tap. Fell skal frifinnes for dette kravet.

Fell anfører at Geta ikke hadde avtalerettslig grunnlag for fakturering ut over august 2022. Fell skal derfor ikke betale omstridte fakturaer på totalt kr 755 000.

Da Fell aksepterte inngåelse av arbeidsordre 8, var det under forutsetning av at kjerneteamet skulle prioritere å ferdigstille leveransene som fremgår av arbeidsordre 2-6. Arbeidsordre 8 skulle bestå fra signering til 31. august 2022. Systemene skulle være klare til 31. august 2022 og gjenstående arbeider skulle kun bestå i enklere respons fra Geta ved eventuelle feil.

Dersom arbeidsordre 8 var ment å innebære annet enn ferdigstilling av allerede avtalt leveranse, har det formodningen for seg at arbeidsordre 8 ville hatt samme karakter som de tidligere inngåtte arbeidsordrene, med tilsvarende beskrivelse av hva arbeidet inkluderte, hva som skulle leveres, lignende tids- og kostnadsestimater osv.

Fells forutsetning ved inngåelse av arbeidsordre 8 var således at kjerneteamet kun skulle arbeide i en kortere periode for å ferdigstille det gjenstående arbeidet som var avtalt gjennom arbeidsordre 2-6. All den tid Geta på dette tidspunktet hadde fakturert for timer betydelig utover estimert kostnad, la Fell til grunn at gjenstående arbeid var svært begrenset.

Den 28. juni 2022 avholdes imidlertid et møte mellom partene. I møtet opplyses igjen om at prosjektet er forsinket. Sammenholdt med oversendt oversikt over benyttede timer den 10. juni 2022, anser Fell det nødvendig å foreta enkelte grep ovenfor Geta. Dette er bakgrunnen for at Røine den 29. juni 2022 varslet reduksjon av ressurser på prosjektet og påla at alt av arbeid etter den 1. september 2022 måtte godkjennes av Fell og spesifikt av Røine selv. Røine legger etter dette til grunn at det ikke vil påløpe noen arbeidstimer på prosjektet etter den 31. august 2022. Dette samsvarer også med den avtalte varigheten av arbeidsordre 8.

Likevel fortsetter Geta faktureringen etter 1. september 2022. Det oversendes fakturaer med til sammen kr 755 000 for arbeid angivelig utført i september og oktober. Disse arbeidene er ikke akseptert av Fell/Røine og er foretatt utenfor avtale mellom partene.

Geta anfører at partene ble enige om å opprettholde arbeidsordre kjerneteam til den 1. oktober 2022. Det bestrides av Fell. Det var enighet om å holde arbeidsordre kjerneteam «åpen» slik at Geta hadde et faktureringsgrunnlag, dette ved eventuelle feilopprettinger som mulig kunne oppstå etter at systemene gikk «live» den 31. august 2022. Uansett gjaldt Røines klare pålegg om at alt av videre arbeider skulle godkjennes av han. Det bestrides på dette grunnlag at Fell skal belastes for arbeidene. Da fakturaene er bestridt har Fell tilbakeholdt betaling. Det følger av rammeavtalen at kunden har anledning til å holde tilbake omtvistet vederlag, og det følger også av alminnelige kontraktrettslige regler.

Fell må på denne bakgrunn frifinnes for Getas motkrav.

Det er nedlagt slik endelig påstand:

I hovedkravet:

Prinsipalt:

1. De inngåtte kontraktene mellom Fell Technology AS og Geta AS, er rettmessig hevet.
2. Geta AS betaler til Fell Technology AS kr 6 021 999 med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.
3. Geta AS krediterer faktura nr. 11318, 11319, 11431 og 11432 med til sammen pålydende kr 755 000.
4. Geta AS erstatter Fell Technology AS sine kostnader for lisenser med kr 2 366 247 med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.
5. Geta AS erstatter Fell Technology AS sine kostnader for egenarbeid med kr 1 170 000.

Subsidiært:

1. Geta AS betaler til Fell Technology AS et beløp fastsatt etter rettens skjønn, oppad begrenset til kr 9 558 246 med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.
2. Geta AS krediterer faktura nr. 11318, 11319, 11431 og 11432 med til sammen pålydende kr 755 000.

For begge tilfeller:

Fell Technology AS tilkjennes sakens kostnader.

I motkravet:

1. Fell Technology AS frifinnes
2. Fell Technology AS tilkjennes sakens kostnader

Saksøkte – **Geta AS** – har i korte trekk gjort gjeldende:

Det foreligger ikke et kontraktsbrudd som gir grunnlag for heving. For at Fell skal kunne rettmessig heve kontrakten med Geta, må det foreligge et "vesentlig mislighold". Dette følger av rammeavtalen, og samsvarer også med bakgrunnsretten, jf. kjøpsloven § 25. Fells anførte hevningsgrunnlag er at det foreligger en vesentlig forsinkelse ved at Geta ikke har levert noe under arbeidsordrene. Dette er ikke riktig.

Geta anfører at estimert levering av "minste brukbare produkt" (MVP) var satt til starten av Q3 2022. Geta leverte leveranser fortløpende gjennom høsten 2021 og våren 2022. De delene av leveransen som ikke ble levert, skyldes manglende medvirkning fra Fell. Blant annet det faktum at Fell aldri valgte en betalingsløsning, noe som umuliggjorde en MVP. Estimaten tok heller ikke hensyn til endringsordrer fra Fell eller endringen av målbilde med en omprioritering av hele prosjektet. Dersom slike endringer ikke hadde blitt gjort, og Fell hadde medvirket i henhold til avtalen, ville partene blitt ferdig med full MVP til starten av Q3 2022.

Uavhengig av dette, må en eventuell forsinkelse uansett vurderes samlet mot estimert frist, slik at en forsinkelse tidligst ville vært i august 2022. Dersom det i det hele tatt kan sies å ha vært en forsinkelse, og denne skyldes Geta, var forsinkelsen ikke vesentlig. Videre, har Fell uansett ikke rett til å heve kontrakten ettersom hevingserklæringen ble fremsatt ni måneder etter at Fell stanset arbeidet, og følgelig ikke er fremsatt innen rimelig tid. Det ble heller aldri reklamert under kontraktsforholdet, og Fell må i alle tilfeller ved konkludent adferd anses å ha frafalt en eventuell hevingsrett.

Fell har også fremsatt erstatningskrav. Geta bestrider at Fell har krav på erstatning, og under enhver omstendighet at de har krav på erstatning for positiv kontraktsinteresse slik de har anført. Det er Fell som har bevisbyrden for at vilkårene for erstatning er oppfylt, samt for kravets størrelse.

For at Fell skal tilkjennes erstatning, må det foreligge et kontraktsbrudd og et ansvarsgrunnlag. Noe slikt kontraktsbrudd foreligger ikke, og det foreligger følgelig heller ikke et ansvarsgrunnlag. Fell har heller ikke reklamert "innen rimelig tid" og har dermed uansett mistet en eventuell rett på erstatning.

Dersom Fell får medhold i at det foreligger et kontraktsbrudd, og dette gir grunnlag for erstatning, må Fells erstatning utgjøre det det ville kostet Fell å få Geta, eller en annen leverandør, til å ferdigstille løsningen, samt et eventuelt direkte og adekvat tap. Fell vil dermed uansett ikke ha krav på hele kontraktssummen (negativ kontraktsinteresse) slik de har anført. Geta er for øvrig heller ikke part i lisensavtalene Fell har inngått med tredjeparter, og er følgelig ikke ansvarlig for disse kostnadene.

Getas motkrav:

Geta har krav på betaling av utestående fordringer for konsulentarbeid og for påløpte kostnader til plattformlisenser. Geta har redusert motkravet til totalt kr 1 230 000 under hovedforhandlingen.

Geta krever betalt kr 755 000 av Fell for fire utestående fakturaer, med forsinkelsesrenter fra forfallsdato og frem til fakturaene betales, jf. forsinkelsesrenteloven § 2. Fakturaene ble sendt ut henholdsvis 30. september 2022 og 31. oktober 2022, og knytter seg til konsulentarbeid utført på løpende timer.

Fell har ved inngåelsen av rammeavtalen og de pålydende arbeidsordrene, samt en NDA, bundet seg til en GCC-plattformlisens med en bindingstid på 36 måneder. Lisensen løper med kr 25 000 per måned, og kreves betalt fra februar 2022 til august 2023. Geta stanset således kravet av kulanseshensyn den måneden de mottok prosessvarselet fra Fell, den 7. juli 2023. Lisenskostnadene som det kreves betalt for utgjør kr 475 000.

Det er nedlagt slik endelig påstand:

I hovedkravet:
Geta AS frifinnes.

I motkravet:
Fell Technology AS betaler til Geta AS et beløp fastsatt etter rettens skjønn, oppad begrenset til NOK 1.230.000 inkludert forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.

I alle tilfeller:
Geta AS tilkjennes sakens kostnader.

Rettenns vurdering

Retten har kommet til at Geta skal frifinnes i hovedkravet fra Fell, og at Getas motkrav i hovedsak fører frem.

Rettslige utgangspunkter

Etter rammeavtalen mellom Fell og Geta, skal partene «uten ugrunnet opphold varsle hverandre om forhold de forstår eller bør forstå kan få betydning for rammeavtalens gjennomføring. Når det gjelder mislighold av rammeavtalen, heter det:

Ved forsinkelse eller mangler ved de tjenestene som skal leveres fra Leverandøren til Kunden, kan Kunden kreve erstatning eller prisavslag i henhold til alminnelige kontraktsrettslige prinsipper.

Erstatning for indirekte tap kan ikke kreves. Indirekte tap omfatter, men er ikke begrenset til, tapt fortjeneste av enhver art, tapte besparelser, tap av data og krav fra tredjeparter.

Ved vesentlig mislighold av avtalen kan Kunden heve rammeavtalen og særskilte arbeidsordre med øyeblikkelig virkning, med mindre det foreligger grov uaktsomhet eller forsett fra Leverandørens side er Leverandøren ikke ansvarlig for indirekte tap, herunder, men ikke begrenset til tappt fortjeneste og tappt innsparingsmuligheter.

Ved betalingsmislighold utover 14 dager kan Leverandøren beregne forsinkelsesrente på det forfalte beløp i henhold til lov om renter ved forsinket betaling av 19. desember 1976 nr 100 § 3, første ledd.

Dersom det foreligger vesentlig mislighold fra Kundens side, kan Leverandøren heve kontrakten. Leverandøren kan ikke heve etter at forfalt vederlag er betalt, eller dersom vederlag holdes tilbake som følge av omtvistet krav.

Partenes økonomiske ansvar forutsetter at de alminnelige erstatningsvilkår foreligger, og skal være begrenset som angitt i dette pkt.

Retten legger til grunn at varsel er en betingelse for at heving kan foretas. Formålet med kravet til forutgående varsel er at leverandøren ikke skal risikere heving uten først å ha fått anledning til å rette på forholdet, jf. LE-2018-76187-3. Heving vil kunne skje dersom leverandøren innen utløpet av fristen ikke har bragt forholdet i orden, forutsatt at det på hevingstidspunktet foreligger vesentlig mislighold. Etersom leverandøren skal gis mulighet for å rette på forholdet, kan ikke kunden benytte andre hevingsgrunner enn de som er påberopt i varselet. Hevingserklæringen danner rammen for rettens prøving, jf. Rt-1994-1617.

Når det gjelder vesentlighetskravet generelt vises det til Viggo Hagstrøm, Obligasjonsrett 2. utgave (2011) side 428:

Ved praktiseringen av *vesentlighetskravet* må det ledende synspunkt være at det er en forutsetning at misligholdet er av en slik art og/eller et slikt omfang at det gir kreditor «rimelig grunn for ... å si seg løst fra kontrakten» (...). Svaret skal etter rettspraksis bero på en nokså sammensatt helhetsvurdering

Konkret vurdering

Sakens kjerne er hva Geta har forpliktet seg til å levere etter avtalene som er inngått med Fell, og om det foreligger kontraktsbrudd ved at leveransen har uteblitt, er levert forsinket eller at det er mangler ved leveransen.

Retten tar utgangspunkt i hva som er avtalt mellom partene.

Rammeavtalen som ble signert i mai 2021 inneholder ingen bestilling eller tidsfrister, men setter rammer for avtaleforholdet hva gjelder pris, oppsigelse, mislighold, heving med mer. Rammeavtalen forutsetter at partene inngår arbeidsordrer med beskrivelse og pris for oppdraget, som Fell skal godkjenne og underskrive før oppdraget kan begynne. Fell plikter på sin side å legge forholdene til rette for at Geta får utført sine plikter etter avtalen og

tilhørende kontrakter. Geta plikter å utføre tjenestene «profesjonelt, effektivt, i henhold til avtalte frister og med høy faglig standard». Med tre måneder varsel kan Fell si opp eller avkorte arbeidsordrer eller kreve reduksjon i antall konsulenter.

Samtidig med rammeavtalen signerte partene arbeidsordre 1 «Innsikt». Arbeidsordren dekker «konsulentarbeid forbundet med innsikt & analyse, konsept og design, teknisk implementering, testing, prosjektstyring og utvikling for Kunde». Geta fikk innblikk i Fells virksomhet, daværende systemstruktur og Fells behov. Geta avsluttet innsiktsstudiet med en innsiktsrapport som ble oversendt Fell den 13. august 2021. Her ble Fell anbefalt å implementere PIM, OMS, Serviceplattform og Nettbutikk etter prinsippet for «Minimal Viable Product» (MVP), dvs. enkleste brukbare produkt. Hele prosjektet «Ecommerce 2021» skulle ha full lansering -full launch- i starten av Q3 2022. Arbeidsordre 1 ble i august og september 2021 fakturert Fell med kr 317 671. Det omfattet 188,25 timer, som er 8,25 timer mer enn Getas estimat. Fell betalte fakturaen.

Etter avtalegrunnlaget måtte partene inngå en arbeidsordre for hvert oppdrag, og endringer måtte være skriftlig og signert av både Fell og Geta. Getas tidslinje i innsiktsrapporten viste at arbeidet skulle starte 16. august 2021. Christian Frost Røine, CEO i Fell, har forklart at dette ikke lot seg gjøre fordi Fell måtte gjennomgå rapporten og ha styrets beslutning ut fra innkjøpskostnaden. Arbeidsordre «PIM» ble derfor først signert av Fell den 3. september 2021, og den 6. september 2021 signerte Fell arbeidsordre «OMS», arbeidsordre «Serviceplattform» og arbeidsordre «Nettbutikk». Partene er enige om at det faktiske tidspunktet for Fells signering tilsier at tidslinjen for full lansering forskyves med en måned. Det vil si til 1. september 2022.

Product Information Management «PIM» er et system for lagring og håndtering av produktinformasjon. Geta er tilbyder av PIM-systemet InRiver, som Fell aksepterte å implementere. I arbeidsordre 2 «PIM» avtalte partene blant annet følgende:

- Innsiktsfase bestående av to workshoper
- Spesifiseringsfase der alle konklusjoner legges i spesifikasjonsdokument som skal være godkjent av Fell før man begynner neste fase
- Implementeringsfase som består av konfigurasjon, modellering og utvikling. Tidlig i denne fasen vil kunden få tilgang til løsningen, og aktivt være involvert i hvordan løsningen utvikler seg. Det er satt av noen timer for eventuelle endringer etter man får opp flyten fra InRiver til Omnium
- Estimert 250 timer fordelt på august til desember 2021, forutsatt at første workshop gjennomføres i august

På arbeidsordre 2 fakturerte Geta totalt kr 363 656 for 215,5 timer fra september 2021 til mai 2022. Det er 34,5 timer mindre enn Getas estimat. Fell betalte fakturaene.

Order Management System «OMS» er et ordrebehandlingssystem. Geta er tilbyder av OMS-systemet Omnium, som Fell aksepterte å implementere. I arbeidsordre 3 «OMS» avtalte partene blant annet følgende:

- Innsiktsfase bestående av tre workshoper
- Spesifiseringsfase der alle konklusjoner legges i spesifikasjonsdokument som skal være godkjent av Fell før man begynner neste fase
- Implementeringsfase som består av konfigurasjon, modellering og utvikling. Tidlig i denne fasen vil kunden få tilgang til løsningen, og aktivt være involvert i hvordan løsningen utvikler seg.
- Workshopene vil handle om identifisering av hvilke systemer som skal integreres med Omnium. Det vil også bli kartlagt bl.a. hvordan håndtere hvilke markeder, butikker, lager, frakt, betalingsløsninger m.m.
- Estimert 200 timer fordelt på september til desember 2021, forutsatt at første workshop gjennomføres i midten av september

På arbeidsordre 3 fakturerte Geta totalt kr 159 468 for 94,5 timer fra september 2021 til mai 2022. Det er 105,5 timer mindre enn Getas estimert. Fell betalte fakturaene.

Serviceplattformen er selve rammeverket som skaper dataflyt på tvers og kobler sammen PIM, OMS og Nettbutikk. Geta foreslo Geta Service Platform som allerede hadde en kobling mellom PIM og OMS og inneholdt alle tjenestene som var tilgjengelig gjennom e-handelsplattformen som Geta tilbød. I arbeidsordre 4 «Serviceplattform» fremgår det at leveransen vil omfatte oppsett av plattformen og de tjenester som e-handelsplattformen Geta Commerce Cloud har behov for. Det ble estimert 70 timer i september og oktober 2021, forutsatt oppstart før midt september. På arbeidsordre 4 fakturerte Geta totalt kr 35 437 for 21 timer fra september 2021 til mai 2022. Det er 49 timer mindre enn Getas estimert. Fell betalte fakturaene.

Arbeidsordre 5 gikk ut på å utarbeide et system for nettbutikk. E-handelsløsningen var basert på plattformen Geta Commerce Cloud (GCC), en skybasert netthandelsløsning. Arbeidsordren inneholdt oppsett av e-handelsløsning for nettsiden Abra, og dekket konsulentbistand i forbindelse med innsikt & analyse, konsept og design, teknisk implementering, testing, prosjektstyring og utvikling. Fell engasjerte et eget designbyrå, Bielke & Yang, som sendte designet til Geta. I arbeidsordre 5 «Nettbutikk» avtalte partene blant annet følgende

- Estimert 700-1060 timer fordelt på august 2021 til mai 2022. Launch MVP 4. april 2022
- Funksjonalitet som ikke finnes i GCC er ikke en del av denne avtale og må avtales i en separat arbeidsordre.
- Integrasjon mot bakenforliggende systemer (varelager, ERP, regnskap) ut over Omnium, Sanity og tjenesteplattformen er ikke inkludert i arbeidsordre.

- Bistand rundt digital markedsføring (SEO / SEM) er ikke inkludert i denne arbeidsordre.
- Det er lagt opp til en designprosess for ett nettsted, herunder Abra. Forutsetter at designbyrå Bielke & Yang leverer grafiske elementer tilpasset digitale flater.
- Forutsetninger: Lisensavtale for henholdsvis GCC, Omnium og InRiver PIM

På arbeidsordre 5 fakturerte Geta totalt kr 2 644 734 for 1567,25 timer fra september 2021 til mai 2022. Det overstiger Getas estimat med 507,25 timer. Fell betalte fakturaene.

Fell bestilte i oktober 2021 i tillegg oppsett av ytterligere tre nettsider på GCC-plattformen, knyttet til Waterguard, Fell Marine og Fell Teck. Dette omtales som arbeidsordre 6 «Nettsider», men partene er enige om at det ikke ble utarbeidet skriftlig arbeidsordre for denne bestillingen. Selve bestillingen fremgår av e-poster mellom partene i tiden 6. til 20. oktober 2021. På arbeidsordre 6 fakturerte Geta kr 312 187 for 185 timer frem til november 2021, og det er sammenfallende med Getas estimat. Fell betalte fakturaene.

For de gjennomgåtte seks arbeidsordrene hadde Geta samlet estimert inntil 1945 timer, som tilsvarer kr 2 625 750 basert på avtalt timepris. Per februar 2022 fakturerte Geta totalt kr 2 802 937 for tjenester knyttet til de seks arbeidsordrene, og per april 2022 har beløpet steget til kr 3 212 156. Videre frem til begynnelsen av september 2022 økte Getas fakturering til totalt kr 6 021 842. Retten holder dette opp mot den videre utviklingen i avtaleforholdet.

I september 2021 var partene samstemte på hva som var avtalt. Det viser systemskisser som partene på den tiden laget, uavhengig av hverandre. De er også enige om at samarbeidet fungerte godt til litt ut i 2022. De hadde hyppige statusmøter og Fell ble løpende oppdatert på timeforbruket i rapporter fra Geta, uten at dette avstedkom noen innvendinger fra Fell.

I 2022 skjer det en utvikling som leder til at partene inngår ytterligere to arbeidsordrer. Vitner fra Geta har forklart at 2022 ble krevende fordi Fell stadig meldte nye behov og endret prioriteringer, og det medførte ekstra arbeid for Geta. De opplevde også at Fell ikke medvirket til å utføre sin del av prosjektet. Vitner fra Fell hevder at Geta ikke leverte et komplett system til Fell innen verken januar eller mai 2022, og at det de fikk hadde feil som gjorde at det ikke kunne brukes.

Det er på det rene at Getas prosjektleder ble syk og derfor gikk ut av prosjektet i slutten av januar 2022. Espen Lyngra ble ny prosjektleder i april 2022. Geta har vist til at rådgiver Torodd Gundersen, kundeansvarlig Lars Mangset og løsningsarkitekt Jon Inge Steen m.fl. fulgte prosjektet godt opp i denne mellomfasen. Det er Fell uenig i, og hevder at det var dårlig prosjektstyring fra Getas side.

Retten vil trekke frem noen bevis som partene har påberopt til støtte for sitt syn på det som skjedde i 2022. Fredrik Eriksen, CTO i Fell, har forklart at Geta fikk detaljert informasjon og underlagsmateriale i innsiktsfasen av Fell og at Fell forventet å få levert et helhetlig funksjonelt system. Det fikk de ikke. Flere vitner fra Fell har forklart at systemet ikke var mulig å bruke, blant annet Cato Sandstrand. Han har forklart at Geta i desember 2021 oversendte en IT-modell for innfylling, men at det krevde høyere kompetanse enn Fell hadde. Sandstrøm fikk forklart av Jon Inge Steen i Geta hva som skulle gjøres, men forsto det fortsatt ikke. Dette støttes av e-poster mellom Sandstrøm og Jon Inge Steen. I en e-post fra januar 2022 etterspurte Sandstrøm en instruks for innlegging av produkter i InRiver. I mars 2022 avlyste Sandstrøm PIM «da vi ikke er helt klare med gjennomgang av modellen på vår side», og dernest tilbød Jon Inge Steen å hjelpe til med modellen. Andre vitner i prosjektet fra Fell, har forklart at de opplevde seg som IT-konsulenter for Geta. De forventet at Geta som den profesjonelle part skulle levere et system som de kunne bruke.

Geta hevder på sin side at et komplett system er levert. Det skjedde noe senere enn estimert tid, men det skyldes manglende medvirkning fra Fell. Torodd Gundersen i Geta har forklart at de kjørte en «proof of concept» for Fell rundt mars 2022. Da var nettsiden Abra oppe og det fløt data mellom komponentene. Produktinformasjonen var det opp til Fell å bestemme, og nettsiden kunne ikke gå live før Fell valgte fraktleverandør, logistikkpartner, betalingsløsning m.m. Ifølge Jon Inge Steen, var «PIM» tilgjengelig for Fell fra januar 2022 og gjort klar for Fells produktinformasjon. Videre var «OMS» ferdig konfigurert i mars 2022, og integrasjonen mellom de to komponentene var klar i februar 2022. Det var også «Serviceplattformen». Noe gjensto i «Nettbutikk» per mai 2022 siden Fell ikke valgte betalingsløsning, og det ikke var implementert design og manglet testing. Arbeidsordre 5 ble satt til side videre fordi partene inngikk nye arbeidsordrer. Steen har avspilt noen videoer i retten, som inneholder en presentasjon av hvordan systemene virker sammen når informasjon er lagt inn og betalingsløsning er valgt. Siden presentasjonen først er laget av Steen i 2024, og således ikke er et tidsnært bevis, velger retten å legge begrenset vekt på videoene som bevis.

Retten vurderer at tidsnære dokumenter sannsynliggjør at Geta leverte et komplett system til Fell innen mai 2022, så langt som de hadde mulighet til uten Fells medvirkning. Retten viser særlig til Getas løpende rapporter og e-poster mellom partene. Her fremgår det at Fell ikke fulgte tilstrekkelig godt opp forhold som Geta etterspurte, blant annet å definere produktinformasjon og bestemme betalingsløsning. Denne situasjonen fremstår å være bakgrunnen for at det i mars 2022 ble inngått en ny arbeidsordre om å leie en konsulent fra Geta som hadde kompetanse til å utføre dette for Fell.

Det er omstridt hvorvidt arbeidsordrene som ble inngått i mars og juni 2022 gjelder bestilling av nye leveranser eller kun gjelder å ferdigstille det som var avtalt høsten 2021 under arbeidsordre 2-6.

Arbeidsordre 7 «E-com management» ble signert av partene 3./7. mars 2022. Her avtales løpende leie av konsulentbistand ved at Sindre Nyberg bistår Fell i 95 % stilling, dvs. 36,6 timer/uke, med oppstart umiddelbart. Det fremgår at Fell er ansvarlig for å fylle den angitte tiden til Nyberg med arbeid og at det er Fell sitt ansvar å prioritere oppgavene, innenfor gitt arbeidsmetodikk. Forespørsler fra Geta skal besvares av Fell uten ugrunnet opphold. På arbeidsordre 7 ble det til sammen fakturert kr 1 266 046 for 752,25 timer fra mars til oktober 2022. Fell betalte fakturaer til og med august 2022.

Ved å undertegne arbeidsordre 7 virker Fell/Røine å ha vært innforstått med at arbeidet lå innenfor Fells ansvarsområde etter avtalen, men at de var i behov av å leie kompetanse fra Geta for å komme i mål. Det virker å ha vært en felles forståelse for at Fell trengte en kompetent konsulent som kunne hjelpe Fell med å fullføre dette, og at det var formålet med arbeidsordre 7. Retten mener dette fremgår tilstrekkelig klart av ordlyden. Det gir ellers ingen mening at Fell skulle styre ressursen og bestemme hva som skulle gjøres og prioriteres. Dette støttes også av konsulenten, Sindre Nyberg, som har forklart at det var Fell som ga ham arbeidsoppgavene og at det fortrinnsvis besto i å legge tekst og bilder for Fell på nettsidene og lære opp Fells ansatte i å bruke systemet. Ut fra bevisene som er ført i saken, legger retten til grunn at arbeidsordre 7 var en ny leveranse som ikke var knyttet til Getas ansvarsområde under arbeidsordre 2 til 6, men til Fells ansvarsområde. Derfor var dette en tjeneste som Fell skulle betale ekstra for.

Sindre Nyberg hadde i slutten av mars 2022 e-postkorrespondanse med Michael Jacobs i Fell om å få på plass en utvidelse av e-com teamet. På Jacobs spørsmål om hva kostnaden blir, svarer Nyberg at Geta vil sende en arbeidsordre til Fell som ikke er bindende uten signering. Geta lager så en tilleggsarbeidsordre 7 som omfatter innleie av Eric Egnell og Johan Schage for å bistå Fell med innhold og design med totalt 22,5 timer/uke. Partene er enige om at tillegget til arbeidsordre 7 aldri ble signert av Fell. Christian Frost Røine har forklart at han trodde at tilleggsressursene tilhørte kjerneteamet. Det virker sannsynlig siden han ikke har sett tillegget til arbeidsordre 7. Samlet tilsier dette at Fell ikke er bundet av tilleggsarbeidsordren, og derfor ikke skal betale for arbeid utført under denne. Hva dette konkret utgjør i beløp, har det vært lite fokus på og det er uklart for retten.

Retten vurderer at e-postkorrespondansen mellom partene i april-juni 2022 underbygger Getas påstand om at Fell meldte endrede behov og prioriteringer som følge av utviklingen de hadde, og det ble avholdt flere møter angående dette. Fell hadde blant annet byttet kontraktspartner på design av nettsider fra Bielke & Yang til TBA_AS, og det utløste nye ideer. Fell brakte også DNB-pilot opp som et tema, og den skulle i utgangspunktet lanseres 1. september 2022. Retten legger til grunn at DNB-pilot var basert på en samarbeidsavtale mellom Fell og DNB, som gikk ut på at kunder kunne kjøpe Waterguard lekkasjesikring som en del av et forsikringsabonnement med DNB, istedenfor å bestille det direkte via Fells nettside. Utover vinteren i 2022 kom det også nye ansatte i Fell, som hadde andre synspunkter og ideer. Retten finner det sannsynlig at denne utviklingen medførte en del

ekstra arbeid for Geta som det ikke var tatt høyde for i avtalene som ble inngått i september 2021. Retten legger til grunn at det var denne situasjonen som ledet til at Geta foreslo å opprette et kjerneteam for å møte Fells behov. Det ble tatt utgangspunkt i en standard arbeidsordre som er datert 28. april 2022, som ble bearbeidet videre ut fra dialogen partene hadde.

Arbeidsordre 8 «Kjerneteam» under rammeavtalen, ble signert av partene 7./12. juni 2022. Her fremgår det at Geta skal stille et kjerneteam til Fells disposisjon, med prosjektleder Espen Lyngra og rådgiver, løsningsarkitekt, utvikling front-end/back-end og testingeniør som alle er navngitt. De seks ressursene er allokert med prosentvis arbeidsinnsats, innenfor en ramme på 250 % totalt. Det fremgår at Fell er ansvarlig for å fylle den allokerte og reserverte tiden til ressursene med arbeid, og at det er Fell sitt ansvar å prioritere oppgavene, innenfor gitt arbeidsmetodikk. Geta skal sende ukentlige rapporter til Fell som viser medgått tid i prosjektet den aktuelle uken, og hvis Fell ikke reagerer innen fem dager regnes dette som godkjent av Fell. Oppdragsbeskrivelsen lyder slik:

Leverandør skal bistå kunden med relevante fagressurser i et sammensatt kjerneteam opp mot kundens digitale satsing og nettsted. Herunder ligger ressurser innen rådgivning, prosjektledelse, løsningsarkitektur, frontend og backend utvikling, testing og kvalitetssikring. Arbeidsordren er ikke begrenset til et fast sett med aktiviteter, men baserer seg på at Leverandør og Kunde sammen prioriterer hvilke aktiviteter som skal utføres av Leverandøren innenfor ressurspådraget som er definert i denne arbeidsordren.

Det følger av punkt 11 i arbeidsordre 8 at «Partene forbeholder seg også retten til å avkorte arbeidsordren eller kreve justering i omfanget av arbeidsordren, med 1 måneds skriftlig varsel.»

Fell har anført at kjerneteamet skulle arbeide ut august 2022 for ferdigstille det som allerede var avtalt gjennom arbeidsordre 2-6. At DNB-pilot ikke hadde noe med Geta å gjøre annet enn at Omnium skulle brukes ved bestillinger, men at det ikke virket. Geta anfører på sin side at hovedleveransen under arbeidsordre 8 nettopp var å levere DNB-pilot.

Retten finner det sannsynlig ut fra bevisene som er ført i saken, at de innleide ressursene i kjerneteamet fortrinnsvis skulle levere DNB-pilot. Ved denne vurderingen har retten lagt særlig vekt på følgende bevis. Prosjektleder Espen Lyngra forklarte i retten at DNB-pilot var hovedleveransen under arbeidsordre 8. Målet var å levere i løpet av september 2022, men utfordringer underveis gjorde at DNB-pilot først gikk live 3. oktober 2022. Slik retten ser det støttes denne forklaringen av tidsnære bevis, blant annet referat fra et møte med Fell/Røine den 28. juni 2022 og et flytskjema av 29. juni 2022 for «Prepilot DNB». Overskriften på Getas rapport av 8. august 2022 for uke 29-31 lyder «DNB Pilot», og rapporten omtaler som ny risiko «Behov for avklaring av ressurser for slutføring av pilot»

og en endring er «Live Pilot satt til 3.10 gir mer rom for testing, bedre kvalitet og bedre samspill mellom alle leveransene». I e-post fra Espen Lyngra til Fells daglige leder Christian Frost Røine den 24. august 2022 bekreftes avtalen om at arbeidsordre kjerneteam løper til 1. oktober 2022, og det står videre at «Dette sikrer ferdigstilling av DNB pilot, UAT testing 6 sep, og klargjøre produksjonsmiljø til 3 okt. Omfanget for dette er definert i flytskjema 2.4.» I Getas rapport av 7. oktober 2022 for uke 38-39 står det at DNB Pilot er «Leveret iht. Flytskisse 2.4 og kickoff», at opprinnelig budsjett for 1.6 - 3.10 var 1692 timer mens det i samme periode er forbrukt 965 timer, som utgjør 57 % av budsjett for perioden. Retten viser også til e-post av 31. oktober 2022 fra Christian Frost Røine til Espen Lyngra, hvor det heter «Fakturaer for avtalt omfang (tillegg til hovedprosjekt) i perioden mai/juni tom august for pilot er fakturert fra Geta og betalt». Partene virker å være enige om at DNB-pilot gikk live 3. oktober 2022, og det støttes blant annet av rapporter og flere vitner.

Det er på det rene at Christian Frost Røine i slutten av juni 2022 sa opp arbeidsordre 8. Han varslet dette per e-post til Geta den 29. juni 2022, og det fremgår at Fell også reduserer ressursbruk av Geta fra 1. august til kun å omfatte Sindre Nyberg 40 %. Røine meldte at arbeidsordre kjerneteam løper til og med 1. september 2022, og at annet omfang etter 1. september 2022 må gjøres på avrop fra Fell. Videre heter det: «Dette gjøres slik at vi ikke står med åpne haler i prosjektet økonomisk, og er ingen dramatisk rundt dette. Vi ser for oss et langt og godt samarbeid med Geta i mange år fremover, men dette gjøres som en justering i organisering for å best mulig levere iht. våre strategier og planer operativt og organisatorisk».

Christian Frost Røine har forklart at foranledningen til e-posten 29. juni 2022 var, at han ikke kunne forplikte Fell med flere kostnader. Han hadde signert arbeidsordrene fordi det Geta foreslo hørtes fornuftig ut, og han hadde tro på at alt ville bli klart til 1. september 2022. Da han oppfattet at Geta ikke leverte, tok han initiativ til statusmøtet med Geta 28. april 2022. I møtet foreslo André Brynildsen, CEO i Geta, en arbeidsordre om kjerneteam. Fell hadde ingen formening om hvordan arbeidet skulle organiseres, og hadde tillitt til at Geta gjorde det som var nødvendig som den profesjonelle part. Det var essensielt for Fell å få DNB-pilot klar innen fristen 1. september 2022. I et nytt møte med Geta 28. juni 2022, ble det igjen opplyst at prosjektet er forsinket, og det var et høyt antall timer som var rapportert i juni 2022. Derfor besluttet Fell å ta grep som varslet i e-post 29. juni 2022.

Det er uomtvistet at Geta på arbeidsordre 8 har fakturert totalt kr 1 677 796 for 994,25 timer fra 1. juni til 3. oktober 2022. Det er for øvrig 57 % lavere enn det avtalte budsjettet for perioden. Fell betalte fakturaer til og med august 2022. Ut fra det som var avtalt om tre måneders oppsigelsestid, løp arbeidsordre 8 videre frem til 1. oktober 2022.

Totaloversikten i hjelpedokument 93 viser at Geta per oktober 2022 fakturerte kr 6 776 999 totalt for samtlige åtte arbeidsordrer. Fell har betalt fakturaer til og med august 2022 med totalt kr 6 021 842.

Christian Frost Røine meldte i e-post 14. oktober 2022 at Geta umiddelbart skal stanse alle arbeider og videre heter det: «Vi stanser per nå alt samarbeid med Geta fra Fell sin side og vi vil vurdere neste steg jf kostnader medgått/fakturert av Geta opp mot lovte/bestilte leveranser etter forstudie og prosjektplan lagt til grunn fra våren 2021».

Den 9. november 2022 meldte Christian Frost Røine i en e-post til Geta at: «Vi ber Geta komme med tilbakemelding på minnelig løsning på ferdigstilling av systemer slik forutsatt i mulighetsstudie innen onsdag 16.11.2022, som utføres for Geta sin regning, om ikke varsler Fell erstatningskrav til Geta for 100% manglende leveranser og erstatning for vederlag fakturert Fell fra Geta AS i perioden mai 2021 tom oktober 2021, pluss medgåtte kostnader på SaaS-systemer fakturert Fell i samme periode».

Christian Frost Røine forklarte i retten at Fell høsten 2022 vurderte alternative løsninger, og at de fikk levert et nytt IT-system i januar-mars 2023 etter avtale med det belgiske selskapet ODOO. Han forklarte at Fell betalte ca. NOK 1 million for dette og brukte egne ressurser i tillegg. Systemet de da fikk beskriver Røine som sammenfallende med det helhetlige systemet som lå i innsiktsrapporten til Geta. Det er ikke er ført bevis for dette ut over Røines forklaring.

Retten legger til grunn at Christian Frost Røine og samtlige vitner i Fell hevder at Geta ikke har levert systemet i arbeidsordre 2-6. André Brynildsen og samtlige vitner i Geta hevder at det er levert per mai 2022. Dokumentutdraget avklarer ikke tydelig hvem av partene som har rett, og videobevisene har som nevnt begrenset bevisverdi. Det er en usikkerhet rundt faktum slik retten ser det, og det er Fell som har bevisbyrden for at vilkårene for heving og erstatning er oppfylt.

Etter rettens oppfatning har Fell ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at Geta har satt til side sine plikter etter avtalen. Ved denne vurderingen har retten særlig lagt vekt på følgende momenter.

Retten legger til grunn at «out of the box» systemet som Geta skulle levere til Fell, var ferdig utviklet av Geta før partenes avtaler i 2021. Systemene fremstår å være designet for å fungere sammen i en helhetlig løsning. Det er opplyst at andre kunder av Geta allerede brukte det som et komplett e-handelssystem. I avtaleforholdet med Fell skulle Geta tilpasse og konfigurere systemet til Fells virksomhet, og informasjonen skulle flyte mellom de fire komponentene. Det var derimot opp til Fell å velge blant annet design for nettsider, logistikkpartner, fraktleverandør, betalingsløsning og å legge inn produktinformasjon med tekst og bilder. En grunnleggende forutsetning for at nettbutikken virker som en helhetlig løsning, er åpenbart at all nødvendig informasjon er lagt inn.

Retten har inntrykk av at det var naturlig fremdrift i prosjektet frem til litt ut i 2022, og at dette først ble utfordret i forbindelse med at Fell skulle gjøre sine arbeidsoppgaver i avtalen. Det virker å ha vært en felles forventning om at Fell hadde kompetanse til å utføre dette ved avtaleinngåelsen i september 2021. Fell hadde også gjennom innsiktsrapporten fått informasjon om hva det besto i. Likevel ble flere nødvendige valg tatt sent eller ikke i det hele tatt, og Fell fikk ikke lagt informasjon inn i PIM. For Fells ansatte i prosjektet, virket det som komponenter ikke fungerte, og de mistenkte derfor at systemet i realiteten ikke var ferdig utviklet av Geta.

For retten fremstår det som mest sannsynlig at systemet er levert til Fell innen mai 2022, ut fra et samlet bevisbilde. Geta virker å ha tatt initiativ til å løse de utfordringer som oppsto, i første omgang ved å leie Fell en konsulent som hadde aktuell kompetanse. Konsulenten har forklart at det ikke bød på problemer å legge tekst og bilder i systemet, men at det ble en del ekstra arbeid fordi Fell stadig kom med nye ønsker. Når denne konsulenten ikke var tilstrekkelig til å møte Fells behov, foreslo Geta leie av et kjerneteam med flere ressurser. Det fremgikk klart av avtalen at det var opp til Fell å velge hvilke arbeidsoppgaver ressursene skulle bruke tiden sin på innenfor den avtalte rammen.

I utgangspunktet virker det noe merkelig at konsulent Sindre Nyberg ikke fikk gjort det som var nødvendig innen et par måneder fra 7. mars 2022, som var oppstart for arbeidsordre 7. Nyberg har forklart at dette tok lenger tid fordi Fell stadig kom med nye ideer, spesielt CMO Stine Steffensen Bjørke som startet i Fell etter påsken 2022. Retten tar høyde for at dette medførte ekstra arbeid for Nyberg.

Retten finner det også sannsynlig at Fells målbilde endret seg underveis i prosjektet. Fells hovedfokus fra rundt mai 2022 fremstår å ha vært å få DNB-pilot klar til 1. september 2022. Andre deler ble nedprioritert, som å velge betalingsløsning i nettbutikken. Dette virker å være kommunisert tydelig fra Geta, og det er raskt å koble når valget først er tatt. Det er likevel ikke valgt, og det sier seg selv at en nettbutikk ikke kan fungere hvis ikke kunden har noen måte å få betalt på. Fell har dessuten mindre enn tre uker etter oppstart av kjerneteamet, valgt å si opp kjerneteamet og kun beholde Sindre Nyberg for en periode i en mindre stilling. Det er uklart hvor mye arbeid som gjensto per 29. juni 2022, og om alt hadde blitt ferdig innen 1. september 2022 dersom ressurstilgangen hadde fortsatt. At hovedleveransen under arbeidsordre 8 ble levert av Geta 3. oktober 2022, er dokumentert.

Det er på det rene at den totale kostnaden Geta har fakturert Fell, er betydelig høyere enn det som ble estimert i september 2021. Retten mener dette må ses i lys av utviklingen og de senere arbeidsordrer som ble inngått. Partene har ikke avtalt en konkret bindende pris eller kostnadsramme. Geta har dessuten informert Fell om timeforbruk og kostnadsutviklingen gjennom hele den perioden samarbeidet varte, og Fell har betalt det som ble fakturert til og med august 2022 uten innvendinger. Retten finner ikke at totalkostnaden i et slikt samlet bilde utgjør en vesentlig kostnadsoverskridelse.

Det er videre på det rene at Geta ikke har levert innenfor de tidsestimater som ble avtalt. Det er ingen bindende tidsfrister i arbeidsordre 1-5, kun estimerte tidslinjer/ timer. Innsiktsstudien har en tidslinje hvor «målet» for levering er begynnelsen av Q3 2022, men heller ikke dette er en tvingende frist. Den skal uansett forskyves med en måned ut fra tidspunktet for arbeidsordrenes signering.

Ved vurderingen av om det foreligger forsinket leveranse, må det tas i betraktning at det ikke er avtalt bindende tidsfrister. Det skjedde dessuten en utvikling som medførte ekstra arbeid for Geta, ut over det som var mulig å forutse i september 2021. Underveis i prosjektet ble det også inngått nye arbeidsordrer. Det er holdepunkter for at Fell ikke har medvirket på forhold som lå under Fells eget ansvarsområde. Fell bidro derved selv til en forsinkelse. Samlet sett virker Geta å ha hatt en tilfredsstillende fremdrift. Retten finner ikke at det foreligger vesentlige mangler på grunn av forsinket leveranse.

I en helhetsvurdering er det rettens konklusjon at Fell ikke har ført tilstrekkelig bevis for at Geta har brutt sine plikter etter rammeavtalen og inngåtte arbeidsordrer, og det fremstår klart at Geta ikke vesentlig har misligholdt kontrakten med Fell. Retten finner heller ikke at Geta har utøvd erstatningsbetingende handlinger. Det foreligger ikke ansvarsgrunnlag i form av forsinkelse og Fell har fått det avtalte levert uten mangler. Derfor kan Fell verken påberope rettmessig heving av inngåtte avtaler med Geta, kreditering av ubetalte fakturaer eller erstatning for lisenskostnader og kostnader for eget arbeid.

Ut fra denne konklusjonen er det ikke nødvendig for retten å ta stilling til partenes øvrige anførsler under hovedkravet. Retten vil likevel bemerke at Fells e-poster i tiden 3. oktober til 9. november 2022, ikke anses å oppfylle det formelle kravet til varsel som er en betingelse for heving. Hevingserklæringen i Fells prosessvarsel åtte måneder senere, anses ikke fremsatt innen rimelig tid.

Geta blir etter dette å frifinne i hovedkravet.

Getas motkrav

Ubetalte fakturaer

Geta fakturerte Fell den 30. september 2022 kr 94 500 inkl. mva. for 56 timer arbeid utført av Sindre Nyberg (arbeidsordre 7) fra 1. til 30. september, med forfall 30. oktober 2022. Arbeidet er detaljert spesifisert i fakturagrunnlaget.

Geta fakturerte Fell den 30. september 2022 kr 605 812 inkl. mva. for 359 timer arbeid utført av kjerneteamet (arbeidsordre 8) fra 1. til 30. september, med forfall 30. oktober 2022. Arbeidet er detaljert spesifisert for hver enkelt ressurs i fakturagrunnlaget.

Geta fakturerte Fell den 31. oktober 2022 kr 5 062 inkl. mva. for 3 timer arbeid utført av Sindre Nyberg den 1. oktober 2022, med forfall 30. november 2022. Arbeidet er detaljert spesifisert i fakturagrunnlaget.

Geta fakturerte Fell den 31. oktober 2022 kr 49 781 inkl. mva. for 29,5 timer arbeid utført av kjerneteamet fra 3. til 11. oktober, med forfall 30. november 2022. Arbeidet er detaljert spesifisert for hver enkelt ressurs i fakturagrunnlaget.

Fell har ikke betalt ovennevnte fire fakturaer, som samlet er på kr 755 000.

For arbeidsordre 7 legger retten til grunn at Fell den 29. juni 2022 skriftlig varslet reduksjon av Sindre Nyberg arbeid til 40 % fra 1. august 2022. En 40 % stilling tilsvarer rundt 65 timer i måneden. Fakturaene som gjelder Sindre Nybergs arbeid i september og oktober 2022, ligger klart innenfor denne rammen. Arbeidsordre 7 omfattes ikke av oppsigelsen 29. juni 2022. Først den 14. oktober 2022 krever Christian Frost Røine i en e-post til Geta å «umiddelbart stanse alle arbeider for Fell». Da var Sindre Nybergs arbeid i prosjektet allerede avsluttet. Retten vurderer at Fell på denne bakgrunn er forpliktet etter avtalen til å betale for arbeidet Nyberg utførte i september og oktober 2022 med kr 99 562.

Retten vil dernest vurdere det fakturerte under arbeidsordre 8.

Retten legger til grunn at Fell den 29. juni 2022 skriftlig varslet Geta om oppsigelse av arbeidsordre 8 og at annet omfang etter 1. september må gjøres på avrop fra Røine. Siden det var avtalt tre måneders varsel, har oppsigelsen først virkning fra 1. oktober 2022. At Fell/Røine oppfattet det slik, støttes av en e-post fra Espen Lyngra til Christian Frost Røine 24. august 2022, som lyder slik:

Som avtalt, en kort oppdatering etter møte med Christian, Lars og Andre mandag 22.8.

Arbeidsordre kjerneteam løper til 01.10.2022. Dette sikrer ferdigstillelse av DNB pilot, UAT testing 6 sep, og klargjøre produksjonsmiljø til 3 okt. Omfanget for dette er definert i flytskjema 2.4. I tillegg støtter vi aktivitetene B2B (Andys usecases) og Waterguard site. Oppgaver prioriteres i samarbeid med FT i ukentlige standups på torsdager.

Annet omfang etter 01.10.2022 må gjøres må avrop. Christian er eneste med bestillerfullmakt på disse avropene. Geta kommer med forslag til aktiviteter etter 1.10 som et innspill til feks. kvartalsvise avrop som følges opp gjennom mindre sprinter på ukentlig basis.

Det settes opp et nytt møte med Christian i midten av september.

Det er ingen holdepunkter i tidsnære bevis for at Røine gjorde innsigelse mot det Lyngra informerte om her. Retten legger derfor til grunn at partene hadde et møte 22. august, og at de da ble enige om det som står i e-posten.

Geta har informert Fell om timeforbruket for september og oktober i en rapport av 7. oktober 2022. Her fremgår det at kjerneteamet brukte totalt 359 timer i september, og at de vil bruke ca. 30 timer i uke 40. Så vidt retten er kjent med er dette den siste rapporten i prosjektet.

Partene har i arbeidsordre 8 punkt 3 avtalt at «Dersom Geta ikke hører noe fra Kunden innen 5 dager etter mottatt ukesrapport, regnes antall medgåtte timer frem til dato for siste ukesrapport som godkjent av Kunden».

Christian Frost Røine sendte en e-post til Espen Lyngra den 3. oktober 2022 hvor det heter: «Vi skal betydelig ned i tempo nå fremover, dette må reflekteres hos dere. I all hovedsak ligger nå behovet rundt Omnium og business systems». Røine beskrev videre Fells behov og planer fra Q4 2022 til Q4 2023 og 2024. Retten legger til grunn at partene avtalte å ha et møte i uke 41 vedrørende Q4 2022 og Q1 2023, som ble utsatt til uken etter. Ut fra dette kunne det virke som Fell var interessert i Getas tjenester videre også.

I e-post til Espen Lyngra av 11. oktober 2022, etterlyser Christian Frost Røine rapport for perioden og spør «Hva er det som foregår med timer her?». I e-posten fra Lyngra er det vist til at rapporten lå som vedlegg til møteinnkallingen for Q4/Q1-møtet. Dette vedlegget virker det som Røine har oversett. Ved at Røine ble gjort oppmerksom på forholdet den 11. oktober 2022, kunne han ha reagert på timeforbruket i rapporten innen den avtalte 5 dagers fristen. Det var imidlertid først den 14. oktober 2022 at Røine reiste innsigelse mot timeforbruket i en e-post til Geta, hvor følgende har særlig interesse:

Dere ble i utgangspunktet sagt opp i hovedkontrakt per 31.08 og vi ble enige om en mindre bistand i september, dette er overhodet ikke et forventet timeantall for perioden. Dere har gått langt ut over deres mandater og har ikke overholdt avtaler iht korrespondanse med tydelig avklaring at alle merarbeider skal tas etter arbeidsordre godkjent kun av meg.

Geta kan umiddelbart stanse alle arbeider for Fell. Fakturaene for september kommer ikke til å betalt og er satt i bero hos oss. (..)

I en samlet vurdering av bevisene, har retten kommet til at Fell er forpliktet til å betale fakturaen for september pålydende kr 605 812. Dette arbeidet er utført før kontrakten utløp, og Fell har etter avtalen godkjent timeforbruket idet innsigelsen er fremsatt etter 5 dagers fristen.

Dette stiller seg noe annerledes for timer påløpt i oktober. I Getas rapport av 7. oktober 2022 for kjerneteamet, heter det «Fra og med uke 40 foreligger ingen arbeidsordre og

avklaring av videre arbeid avklares». Mandag 3. oktober var første virkedag i uke 40. De 29,5 timene som er fakturert er utført fra 3. til 11. oktober. Retten vurderer at Geta ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp Fells krav om avrop fra Røine på arbeid som gjøres etter 1. oktober 2022. Fell er derfor ikke forpliktet til å betale for timer påløpt etter 1. oktober med kr 49 781.

Retten konkluderer når det gjelder ubetalte fakturaer, er etter dette at Fell samlet skal betale kr 705 374 for arbeid i september og oktober 2022, med forsinkelsesrente fra forfallsdato henholdsvis 30. oktober og 30. november 2022 og frem til fakturaene betales, jf. forsinkelsesrenteloven § 2.

Lisensvederlag

Det er uomstridt at partene har inngått lisensavtale den 29. juni 2021 knyttet til Fells bruk av plattformen GCC, som tilhører Geta. Lisensen var i utgangspunktet knyttet til nettsiden Abra, som gikk live i februar 2022. Da Fell høsten 2021 bestilte ytterligere tre nettsider, Waterguard, Fell Marine og Fell Tech, skulle også disse ha GCC som plattform.

Fell har også akseptert en lisenskostnad på kr 25 000 eks. mva per måned med en bindingstid på 36 måneder. En lisensavtale er forutsatt i arbeidsordre 3 og arbeidsordre 5 under rammeavtalen.

Advokat Breidvik har opplyst at partene i august 2023 avtalte å stanse lisensen fra og med 1. september 2023. Derfor har Geta under hovedforhandlingen nedjustert sitt krav på lisensvederlag til kr 475 000, og det gjelder perioden fra februar 2022 til august 2023. Det vil si 19 måneder á kr 25 000.

Retten vurderer at Fell er forpliktet etter kontrakten med Geta til å betale et lisensvederlag på kr 475 000 for aktuelle 19 måneder. Det løper forsinkelsesrente fra Geta sendte påkrav i brev av 23. oktober 2023, det vil si fra 23. november 2023, jf. forsinkelsesrenteloven § 2.

Sakskostnader

Geta har fått medhold fullt ut i hovedkravet og i det vesentlige i motkravet, og har i utgangspunktet krav på full erstatning for sine sakskostnader fra Fell, jf. tvisteloven § 20-2 første og annet ledd. Unntaksregelen i tredje ledd er vurdert, men gis ikke anvendelse. Retten legger til grunn at det er stor avstand mellom de forlikstilbud Fell har gitt Geta, og domsresultatet. Det er ikke anført at §§ 20-3 flg. får anvendelse.

Utmåling av sakskostnader skal skje etter regelen i tvisteloven § 20-5, og slik at alle partens nødvendige kostnader skal dekkes. Ved vurderingen av om kostnadene har vært

nødvendige skal det etter bestemmelsen legges vekt på om det ut fra sakens betydning har vært rimelig å pådra dem.

Getas prosessfullmektig har fremlagt sakskostnadsoppgave på i alt kr 2 190 271 eks. mva. som knytter seg til 571 timers arbeid fra desember 2023 til 6. juni 2024. Av dette utgjør utlegg kr 9 621, og det øvrige er salær for to advokater og en advokatfullmektig. Fell har reist innsigelse og anført at oppgaven er for høy basert på angitte timer.

Retten tar utgangspunkt i at det er nedlagt et betydelig arbeid for å avklare faktiske forhold knyttet til saken, og spørsmål av både faktisk og rettslig art. Det kreves sakskostnader for arbeid utført av to advokater og en advokatfullmektig da dette var hensiktsmessig og dels nødvendig på grunn av sykdom. En del av dette arbeidet synes å ha vært arbeidskrevende, og nødvendig for opplysning av tvistepunktene. Samtidig er det i denne saken krevd omkostninger med nær kr 2,2 millioner for en hovedforhandling som gikk over fire dager. Etter rettens oppfatning er dette for høyt antall timer selv om det holdes opp mot sakens omfang og kompleksitet. Til sammenligning har Fells prosessfullmektig brukt 271,5 timer fra 25. mai 2023 til 6. juni 2024 og fremlagt sakskostnadsoppgave på kr 755 528 eks. mva. som inkluderer rettsgebyr på kr 17 878. Differansen er således om lag 280 timer.

Retten mener kravet er for høyt til å legges til grunn som rimelige og nødvendige kostnader. Retten gjør etter dette et fradrag i det samlede kravet slik at Geta tilkjennes sakskostnader med kr 1 500 000.

Dommen er ikke avsagt innen lovens frist på grunn av sakens omfang og kompleksitet samt andre berammelser.

DOMSSLUTNING

Hovedkravet:

Geta AS frifinnes.

Motkravet:

1. Fell Technology AS dømmes til å betale til Geta AS 1 180 374 -enmillionetthundreogåttitusedreogsyttifire- kroner innen to uker fra dommens forkynnelse med tillegg av forsinkelsesrente fra henholdsvis 30. oktober 2022, 30. november 2022 og 23. november 2023 til betaling skjer.

Sakskostnader:

Fell Technology AS betaler 1 500 000 -enmillionfemhundretusen- kroner i sakskostnader til Geta AS innen to uker fra dommens forkynnelse.

Retten hevet

Oddbjørg Angell

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Dokument i samsvar med original

Tonje Maria Iversen

Førstekonsulent

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar sannsynlighetsovervekt for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.